

Sb.

590. Tillaga

til þingsályktunar um yfirlæknisstöðuna við geðveikrahælið á Kleppi.

Flutningsm.: Jón Þorláksson.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina:

Að gera tafarlaust ráðstafanir til þess, að dr. med. Helgi Tómasson verði aftur settur inn í yfirlæknisstöðuna við geðveikrahælið á Kleppi og að leggja fyrir næsta Alþingi frumvarp til laga, er tryggi honum þessa stöðu á sama hátt og embætti, sem konungur veitir.

Greinargerð.

Hinn 30. apríl þ. á. var dr. med. Helga Tómassyni fyrirvaralaust vísað úr yfirlæknisstöðunni við geðveikrahælið nýja á Kleppi með bréflægri skipun frá dómsmálaráðuneytinu. Engar sakir voru tilgreindar, og við afhendingu sjúkrahússins daginn eftir vottaðist það, að yfirlæknirinn hafði staðið prýðilega í stöðu sinni.

Dr. med. Helgi Tómasson lauk prófi í læknisfræði við háskólann í Kaupmannahöfn árið 1922. Síðan vann hann samtals rúm 5 ár á ýmsum sjúkrahúsum fyrir geðbilað og taugaveiklað fólk, aðallega í Danmörku. Auk þess vann hann rúmt ár á stóru sjúkrahúsi í Kaupmannahöfn (Bispebjerg Hospital) við almennar lyfjalækningar og handlækningar. Frá þessu tímabili liggja eftir hann ýmsar visindalegar ritgerðir um efni úr sérfræðigreinum hans (geðsjúkdómum og taugasjúkdómum), og árið 1927 var hann sæmdur doktorsnafnbót við Kaupmannahafnarháskóla fyrir ritgerð um „Blodets Elektrolyter og det vegetative Nervesystem“ og hlaut óvenjulega lofleg ummæli við það tækifæri.

Haustið 1925 samdist svo um milli Helga Tómassonar og þáverandi forsætisráðherra, Jóns heitins Magnússonar, eftir tillögum landlæknis, að Helgi yrði læknir við nýja spítalann á Kleppi, þegar hann væri fullgerður, gegn sömu launakjörum og læknarnir við gamla sjúkrahúsið á Kleppi og heilsuhælið á Vífilsstöðum. Hingað til lands kom dr. Helgi í marz 1928, og tók þá við umsjón með útbúnaði sjúkrahússins, en áður hafði hann aðstoðað landsstjórnina með leiðbeiningum um herbergjaskipun og tilhögun hússins. Sjúkrahúsið tók svo til starfa undir stjórn hans um mánaðamótin marz—apríl 1929.

Dr. Helgi Tómasson hefir þannig menntun í sérfræðigreinum sínum, geð- og taugasjúkdómum, langt umfram alla aðra islenzka lækna. En einnig á öðrum sviðum læknisfræðinnar skarar hann fram úr, og mun það nokkuð almenn skoðun meðal lækna í Reykjavík, að hann sé sem stendur einn hinna lærðustu lækna vor á meðal, og auk þess gæddur óvenjulega skarpri athugunargáfu og dómgreind.

Nú liggur við borð. að dr. Helgi flytjist alfarinn af landi burt vegna áður-

nefndra aðgerða dómsmálaráðuneytisins. Það er auðvitað eitt af ætlunarverkum hverrar ríkisstjórnar, að beitast fyrir því, að islenskir úrvalsmenn gangi fyrir öllum öðrum til starfa í þágu alþjóðar hér á landi. Bæði fyrrverandi og núverandi stjórn hafa viðurkennt þetta í verkinu, m. a. með þeim ráðstöfunum, sem gerðar voru fyrirfram til þess að tryggja landinu starfskrafta dr. Helga við hið nýja geðveikrahæli. En þá er alveg öfugt að farið, ef eitthvert ráðuneytið gerist til þess að hrekja úrvalsmenn þjóðarinnar úr landi, og verður að krefjast þess af ríkisstjórninni í heild, og þá sérstaklega forsætisráðherranum, að komið sé í veg fyrir þetta.

Málefni þetta þolir ekki bið til næsta reglulegs Alþingis, því að þá mun dr. Helgi verða farinn til útlanda, ef ekkert verður að gert. Verður þetta mál því að fá afgreiðslu nú á þessu þingi, þótt komið sé nálægt þingslitum og hátíðahöld standi yfir, enda mun væntanlega enginn óska eftir því, að Alþingi minnst þessa afmælis síns með því að vikjast undan afgreiðslu aðkallandi nauðsynjamála.